

علی و نینو

قربان سعید (م. اسد بی)
(۱۳۰۵)

اثریں: یف لیگ، یوسف وزیر چمن زمینلی یہ تخمین اتدیلیں.

کؤچورن: احد فرامتن

سرشناسه	قربان سعید، مستعار
عنوان و نام پدیدآور	Qurban Said
مشخصات نشر	علی و نینو/ قربان سعید (م. اسد بی) کزچورن احد فرهمندی.
مشخصات ظاهری	تبریز: انتشارات آذرتورک، ۱۳۹۵.
شابک	۲۸۰ ص، ۲۱×۱۴ سم.
وضعیت فهرست نویسی	۹۷۸-۶۰۰-۹۶۱۲۱-۵-۴
یادداشت	فیفا
موضوع	این اثر از زبان روسی به ترکی ترجمه شده است.
موضوع	داستان‌های روسی -- قرن ۲۰ م.
سناسه افزوده	-- ۲۰th century Russian fiction
رده بندی کلاسیک	فرهمندی، احد، ۱۳۳۹ - مترجم
رده بندی یویی	۱۳۹۵ ۸۱۵ ع/ق/ PG۳۴۶۷
شماره ثبت	۸۹۱/۷۳۴۲
	۴۲۲۲۹۲۹

علی و نینو
قربان سعید

کزچورن/ احد فرهمندی

ناشر/ انتشارات آذرتورک (با همکاری انتشارات نباتی)

نوبت چاپ اول/ ۱۳۹۵/ تیراژ/ ۱۰۰۰ جلد قیمت/ ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۶۱۲۱-۵-۴-۶۰۰

مرکز فروش: تبریز- مابین سه راه طالقانی و تربیت مجتمع تجاری اسد شهباز

زیرزمین - پلاک ۴۶ تلفن: ۳۵۵۴۷۵۱۰

گیریش

علی و نینو - ایلک دفعه ۱۳۱۵-جی ایلده ویانادا آلمان دیلینده E.P.Tal وئولاق لطفیندن نشر ائدیلن و ایندیک دونیانین ۳۳ دیلینه ترجمه ائدیلن تارخی، سئوگی رومانی دیر.

اثرین قسامتاری

اثرده کی - نه لرر سیه انقلابی، مستقل و دموکراتیک آذربایجانین قورولماسی و قیزیل اوردنون - کینی اشغال ائتدیگی دؤوره لر احوطه ائدیر. حادثه لرین جریان ائتدیک، افسرکان ایسه «ترقی ائتمیش» غرب و «گئریده قالمیش» شرقین قوووشدوغو اکی.

علی خان شیروانشیر روس مختبینه ت - صیل آلان اصیل زاده مسلمان گنجی دیر. عائله سی نین تامامیله شرق - مسلمان عادت - عنعنه لرینه صادق اولماسینا باخمایارق، علی اوخودوغو مکتب - غرب - خریستیان دونیاسینا مخصوص اولان گورجو قیزی نینویا بسلدیگی محبتین تاثیریندن اروپا تاثیرینه معروض قالمیشدیر. لاکین بونونلا بئله نیسسئمباو - اوز ا - اددلارینین عادت - دبلرینه عؤمرو بویو صادق قالا جاق، آذربایجانین مستقل - لی ا - رغه - دا حیاتی نی قوربان وئره جک اصل آذربایجانلی وطنپور گنج علی اوپرازی یارادر.

اثرده علی نین نینویا محبتی و علی خان شیروانشیرین داغیدان - فارا، اغ، گرجستان و ایرانا سیاحتلریندن صحبت آچیلیر. مکتبی بیتیردیکدن سور - علی و نینو ائوله نمک قرارینا گلیرلر. علی نین آتاسی قادیلارا، خصوصاً باشقا دینه

مخصوص قادینا قارشى محافظه کار فيکیرلرینه باخمایاراق نگاهی دستکله ییر. نینونون آتاسی ایسه اولجه ترددود ائدیر، لاکین ارمنی اصیل لی دوستونون مسئلهیه مداخله سی ایله سوندا مؤوقعینی یومشالدير.

حادثه لر همین ارمنی نین نینویا وورولماسی و حيله گرلیکله اونو قاچیرماسیندان سونرا دراماتیک کاراکتر آلیر. علی دینی نین قایدالارینا اویغون اولاراق خاين ائینی اولدورور، لاکین نینویا ال قالدیرماغا جرأت ائتمیر. علی ارمنی نین یاخین قوملارینین گؤزله نیلن انتقامیندان یاخا قورتارماق اوچون باکینی ترک ائتمه لی اولار.

ایلا سونرا نینه علی نی اوجقار کندلرین بیرینده یوخسوللوق و سفالت ایچینده تاپیر و درحال ونو اولوله نیر. روسیه انقلابی و تورکلرین باکینی آزاد ائتمک مقصدیله آذربایجان یورسلرینی دقتله ایزله یین علی روسلارین باکینی یئنی دن اله کئچیرمه سیندن سونرا نینو لایانایول لاییر. نینو ایراندا ائو دوستاغینا چئوریلمه سی سببیدن اؤزونو تامامه "حیز و بدبخت حس" ائدیر. آذربایجاندا ایلك دموکراتیک جمهوریتین قورماسیندان سونرا علی و نینو یئنی دن باکییا قاییدیر و یئنی جه قورولموش دؤولتین مدنی، ائینیدا فعال اشتراک ائدیرلر. سونرادان علی یه آذربایجانین فرانسادا سفیری نظامی تکلیف اولونور و تکلیفی نینو دا مثبت قارشیلاییر، لاکین علی امتناء ائدیر. ائیندن اؤزونون ایراندا نئجه بدبخت حس ائتدیین خاطیرلاییر و عینی عاقبت ایله قاتیشماقدان چکینیر.

علی نین گنج عؤمر و روسلارین ۱۲۹۸-جی ایلده بیر داها آذربایجانا بؤلمه سی ایله باشا چاتیر. نینو ایسه یئنی جه دنیايا گلمیش کۆرپه لری ایله ارچستانا قاچیر. علی خان شیروانشیر گنجه نین بولشویکلردن مدافعه سی دؤیوشلرینده حیاتی نی ایتیریر.

«علی و نینو» نون آذربایجان ديلينه ترجمه‌سی

قربان سعیدین آلمان ديلينده یازدینی و آلمان ديلينده ایلک دفعه ۱۳۱۵-جی ایلده ویانا شهرین ده چاپ اندیلیمیش «علی و نینو» رومانی ایلک دفعه ۱۳۴۸-جی ایللرین اولینده آلمانین «مونهن/ München» شهرینده «آزادلیق» رادیوسوندا قیسماً ترجمه اولونوب رادیو پروگرامی شکلینده ائفیرده سسلندیریلیمیش دیر. او زمان آلمانجا دان انگلیسجه‌یه، انگلیسجه دن تورکجه‌یه ترجمه اولونموشدو. رادیو کی ترجمه اساس اعتباریله تورکیه تورکجه‌سیندن آذربایجان ديلينه کئچیریلیمیش دیر. ۱۳۶۷-جو ایلده آذربایجان یازیچیلار اتفاقی نین صدر معاونی، «آذربایجان» دبی- یعی ژورنالی نین باش رئداکتورو، یازیچی، مرحوم یوسف صمداوغلونون شحصی خواهشی اساسیندا «علی و نینو» رومانی تانیمیش ژورنالیست و پولیسیت «آزادلیق» رادیوسونون آذربایجان رئداکسیاسی نین او زمانکی باش رئداکتورو میرزه خرنطربندن آلمانجا دان تام اولاراق آذربایجان ديلينه ترجمه اندیلیمیش دیر. میرزه خرنطربن آذربایجان ديلينه اولان متینی ۱۳۶۷-جو ایلین شهر یورده نیدرلاندین پاریسی آمستردامدا یوسف صمداوغلونا تحویل وئرمیش دیر.

آذربایجان دا سیاسی وضعیت گرگینلشدیگی راسونلار قارا یانوار فاجعه‌سی باش وئردیگی اوچون رومانین چاپی لنگیدی. نهایت ۱۳۶۸-جی ایلین اسفند، فرودین اردیبهشت آیلاریندا اثرین میرزه خزرین ترجمه‌سینده «آذربایجان» ژورنالی نین ۳ نؤمره‌سینده تام اولاراق چاپ اندیلدی. میرزه خزرین ترجمه‌سینده «علی و نینو» رومانی دفعه لره نشر اندیلیمیش و ایندیک نشر اندیلیمیش «ریوک ماراقلا آذربایجان دا اوخونور». میرزه خرنطربن رومانین ترجمه‌سی اوچون اونا ایریلان قونوراری^۱، ۵ مین سووئت ماناتینی یوسف صمداوغلونا مونهن دن وکالتنامه وئررک

^۱ - قونورار: یازیچیلار، رساملار، وکیل لره و باشقالارینا مقابله اوزره وئرلن زحمت حافی.

۱۳۶۹-جی ایل قازا یانوار گونلرینده هلاک اولموش شهیدلردن بیرینین عائله سینه وئريلمه سینی خواهش ائتمیشدیر. اونون خواهشینیه عمل اولوندو، قونورار باکی دا شهید عائله سینه تقدیم اولوندو.

اثرین مؤلفی نین کیملیگی

اثرین ایلک نشرینده مؤلف کیمی قربان سعید گؤستريلمیشدیر. رسمی سندلره اساساً قربان سعید اوستریالی «بارونس سا الفری دا فون اهرنفلس / Baronessa Elfrida von Ehrenfels»-ین تخلصودور. بونا گؤره ده اوزون ایللر اثرین حقیقی مؤلفی «الفری دا فون اهرنفلس» حساب اولونوردو. لاکین، امریکالی شرقشناس «توم راکز» اثرین اصلاً آذربایجاندا اولان یازیچی «لئو نیسسئمباوم / Lev Nissembaum» مخصوص اولدوغونو، بارونس سا الفری دا فون اهرنفلسین ایسه بالدا اولون سئوگیسی اولماسینی ثبوت ائده بيلمیشدی. آذربایجان یازیچیلار بیرلیگی ایسم ۱۳۷۱-جو ایلده قبول ائتدیگی قراردا اثرین مؤلفی نین یوسف وزیر چمن زبیلی اولدوغونو تصدیق ائتدی.

بیر قیسیم تدقیقاتچیلار قربان سعید ادی نین بالایی لئو نیسسئمباومون، دیگرلری ایسه یوسف وزیر چمن زمینلی نین تخلصو اولدوغونو قید ائدیرلر. غرب تدقیقاتچیلاری و ناشرلری «علی و نینو»-نون ۲۰-جی عصرین ۲۰-جی ایللرینده باکی دان آلمانا مهاجرت ائتمیش لئو نیسسئمباوم اولدوغونو بیلدیریرلر. آلمان دا یاشایان تدقیقاتچی نوریده آتشی ایسه اصلینده لئو نیسسئمباومون مسلمان کیمی دوغولدوغونو، اصل آدینین محمد اسد بی اولدوغونو ادعا ائدیر.

قربان سعید آدینین یازیچی یوسف وزیر چمن زمینلی نین تخلصو اولدوغونو ادعا ائدنلر ده وار. چمن زمینلی نین اوغلو اورخان وزیروو بیلدیریر کی، بونو واختیله جیهون حاجی بیلی تصدیقه ییب. همچنین، آذربایجان یازیچیلار بیرلیگی ۱۳۷۱-

جو ایلده قبول ائتدیگی قراردا اثرین مؤلفی نین ی.و.چمن زمنیلی اولدوغونو تصدیق ائتمیشدیر.

اثرین مؤلفی نین کیملیگی ایله باغلی ادعالاری آشاغیداکی کیمی یوکونلاشدیرماق اولار:

«علی و نینو» رمانی نین باشلیجا مؤلفی آذربایجانلی یازچی و دؤولت خادمی یوسف وزیر چمن زمنیلی دیر (۱۲۶۵، ۱۳۲۱). اونون مؤلفلیگنی هم شخص حیاتیندا یاشادیغی حادثه لر، هم ده باکی دال یازمالار اینستیتوتوندا ساخلانان اثرلر، او جمله دن گونده لیکلری، مقاله لری، حکایه و رومانلاری ثبوت ائدیر. لاکن بعض مؤلفلر اسد بی آدی آلتیندا یازان لئو نوسیسیماومون اثرین یگانه مؤلفی اولدوغور ادا ائدیرلر.

اثرده کی فولکلر، فسانه لی ماتریاللاردا «اسد بی» آدی آلتیندا یازان لئو نوسیسیماومون امضاسی اولدوغو شهه سیزدیر. همین معلوماتلار اونون اولکی اثرلریندن کؤچورولوب، قید ائدیلیر کی، «ماتریاللار نه مدنی، نه ده ائتنیک جهتدن اعتبارلی منبع لر دئییل. لئو نوسیسیماوم آذربایجانلی ۱۲۹۸-جی ایلده ۱۴ یاشیندا ایکن ترک ائتمیشدی و اولدو قجارتا تیرید اولونموش حیات طرزی سوردویونو اؤز یازیلاریندا دا اعتراف ائتمیشدی.

اسد بی روماندا علی ایله نینونون تفلیس و ایرانا ساتلری ایله باغلی حیصه لری گورجو یازچی قریقول روباکیدزنین «ایلان درسد» (اس سچلان گنه مد / Das Schlangenhemd، ۱۳۰۶) اثرین دن گنه مد سدر. «روباکیدزنین / Robakidzen» بو «کؤچورمه دن» خبری اولوب، ارمادیغی معلوم دئییل. اسد بی، اورژینالیندان فرقلندیرمک اوچون متنین اوزرینده چوخلو ایش آپارماقلا اصلینده پلاگیات (انتحال) ائتدیگینه شوبهه یارادیر. تدقیقاتلار اسد بی نین روباکیدزننی شخصاً تانییدیغینی گؤستریر.

اوستریا بارونس ساسی الفری دا اهرنفلس (۱۲۷۲، ۱۳۶۰) «علی و نینو» رومانینی آلمان آراشدیریجیسی قئیدیات دان کنچیرمیش و «قربان سعید» تخلصونون اؤزونه عایید اولدوغونو گؤستریمیشدی. حالبوکی، اونون رومانین یازیلماسیندا اشتراکی ثبوت ائدیلمه میشدیر. رومانین «علی خان» آدلی ایتالیان نشری ۱۳۲۲-جو ایله محمد اسد بی آدی آلتین دا چاپ ائدیلمیش دی. غریبه دیر که بو کتابدا نینو کیپپانی «اثریکا کیپپانی» کیمی تقدیم ائدیلمیش دی، بو ایسه کورجو آدی دئییلدی. نوسسیمامون حیات یولداشی نین آدی اثریکا ایدی، لاکین او، اسد بی یز مکاری «رئئی فوللوپ میلنر / Rene Füllöp Miller» له قانچمیش رومانلار ماقاللی شکیل ده بوشانمیشدیلار (۱۳۱۳). همین نشرده بیر سیرا دیگر دی شیخ، لیکله ده ائدیلمیشدی. بو ایتالیان نشری اؤزونو «احمد جمیل واککا ماززارا / Valika Mazzara» آدلاندیران اسد بیی تریاکله تأمین ائدن واککا بئلو طرفیندن اونون سمنرا معمالی شکیلده درج ائدیلمیشدی. او، اسد بیله دؤرد نسیل اوله گئتمک ییخان قوهوملوغو اولدوغونو ادعا ائتمکله، اسد بیین ساغ قالمیش یگانه وارثی اولدوغونو ایرلی سورور و اونون مختلف کتابلاردان گلن گلیرلرینی ائده ائتمک مکتوب داشیبیردی. اثر «علی خان» آدی آلتیندا یالتیز بیر دفعه چاپ ائدیلمیشدی.

همین اثر علی و نینو (خاطرات و سرگذشت علی خان شروانشیر) آدی ایله حسن تقی زاده میلانی چاباسیلا فارسجایا ترجمه ائدی ب، گرنش، ایلی ۱۳۷۱-جی ایل تهراندا انتشارات کویر واسیطه سیله ۳۰۲ صفحه ده ایتمیشدی. اثرده گئدن بعضی خارجی لغتلرین آنلامی هم متن ده اتلری کیمی هم ده رومانین سونوندا سؤزلوک آدی آلتیندا یازیلیب آچیقلا نیشدی.

تبریز، قیش- ۱۳۹۴، احد فرهنگندی